

Masterplan Heemhuis 2.0

"Naar een heemhuis van de 21^e eeuw"

Inhoudsopgave

Masterplan Heemhuis 2.0	1
Inhoudsopgave	2
1. Korte geschiedenis van de Arendonkse heemkring	3
2. Geschiedenis Heemhuis Arendonk	4
3. Toekomstvisie	6
A. Een nieuw museum	6
1. Waarom een nieuw heemmuseum	6
2. Invulling nieuw heemmuseum	7
B. Herinrichting ontmoetingsruimte	12
1. De functies van de ontmoetingsruimte	12
2. Een noodzakelijke opwaardering	13
4. Wat na de realisatie van het nieuwe museum ?	15
A. Verdere uitbouw van onze kring	15
B. Samenwerking met het onderwijs	15
C. Samenwerking met Toerisme	15
D. Thematentoonstellingen	16
5. Koken kost geld	17
A. Visie op de financiering	17
B. Eigen middelen	17
C. Inbreng gemeente Arendonk	18
D. Subsidies	18
E. Crowd Funding	18
6. Begrotingsraming	20

1. Korte geschiedenis van de Arendonkse heemkring

In de zeventiger jaren ontstond ook in Arendonk een beweging van mensen die voorheen al actief waren in milieuzorg en het patrimonium monumentenbeheer. De kaalslag in de jaren zestig die ook Arendonk niet voorbijging op het vlak van natuur via ruilverkaveling en afbraak waardoor waardevol patrimonium plaats moest maken om de eerste appartementen te bouwen lag mee aan de basis van deze bewegingen. De toenmalige werkgroep milieuzorg was vooral bezig met het natuurbehoud maar vond ook medestanders die bezorgd waren om het snel teloor gaan van geschiedkundige en folkloristische attributen, voorwerpen, gebouwen van het Arendonk van voorheen, het Arendonk van onze ouders, groot en overgrootouders.

Op een bepaald moment werd een oproep gelanceerd door milieuzorg waarbij mede onder impuls van Jef De Pauw en Remi Lens een groep begeesterde personen zoals Leon Devocht, Frans Vosters, Harry Liekens, Rik De Laat, Rene Van Gorp, Jean Huybrechts, Louis Koninkx, Karel Cantrijn e.a. het nodig vonden om buiten het milieu ook sterke aandacht te hebben voor het heemkundige in zijn brede context. Het initiatief tot oprichting van een heemkundige kring was geboren. In 1978 werd de vzw ALS ICE CAN Heemkundige Kring Arendonk opgericht. Doorheen het veertig jarig bestaan werd veel van het bijna verloren patrimonium, geschiedkundig, cultureel en folkloristisch erfgoed in bewaring genomen en voor de toekomst gered. Documenten en voorwerpen werden aan de kring geschonken om als erfgoed bewaard te blijven. Vele publicaties, zowel heemnieuws als jaarboeken, ontsloten en brachten de geschiedenis en de folklore terug tot leven. Doorheen de tijd is de heemkring een vaste waarde geworden in de gemeente, die buiten haar eigen activiteiten een maatschappelijke taak heeft om zowel voor de huidige bewoners als de toekomstige de gids en bewaker te zijn van Arendonks historische en cultureel folkloristische erfgoed, dit erfgoed te ontsluiten en te zorgen voor de bewaring en toegankelijkheid voor alle inwoners van onze gemeente.

2. Geschiedenis Heemhuis Arendonk

De eerste vergaderingen van de heemkundige kring gingen indertijd door in de refter van de gemeenteschool. Korte tijd na de oprichting bracht vooral Leon Devocht enorm veel waardevol materiaal aan dat ergens een plaats diende te vinden. De zolder van het huis Deroissart naast het gemeentehuis bood hierin soelaas. Met steun van de gemeente werd deze zolder vrijgemaakt en aan de heemkundige kring toevertrouwd.

De eerste aanzet tot een klein heemmuseum was geboren. Er werd een gezellig vergaderlokaaltje ingericht waar het eerste heemarchief zijn plaats vond. Oude historische foto's, werden in twee vandaag nog altijd door liefhebbers gegeerde fotoboeken aan de vergetelheid ontrukkt.

De collectie van het heemmuseum groeide stelselmatig aan. Met een zondagnamiddag opening werd de basis gelegd van het toenmalige museum. Het kleine maar zeer intens bezochte museum werd door de heer Kinsbergen gouverneur van de provincie Antwerpen op 28 maart 1983 plechtig geopend. Uit zijn toespraak onthouden we het volgende: "het is goed – aldus de gouverneur – dat men zich buigt over het verleden om het heden te kunnen waarderen en de toekomst aan te kunnen".

Tussen 1983 en eind jaren negentig groeide de heemkring stelselmatig uit tot een vast waarde en het museum bracht elke maand heel wat beweging en bezoekers op de been. Er werden kleine culturele activiteiten georganiseerd, maar de accommodatie op de zolder, alhoewel door iedereen als zeer gezellig en aangenaam ervaren, had teveel beperkingen om de steeds groeiende collectie een plaatsje te geven.

Een sterke aangroei van het bestuur na een crisis van veroudering bracht in 1995 een gans nieuw bestuur aan het roer. Een van de eerste beslissingen betrof de uitbreiding van het museum. Een sterk initiatief van de gemeente, de firma Ravago en de heemkring leidde ertoe dat de huidige vestigingsplaats aan de molen in de oude industriële gebouwen van Ravago werd getransformeerd in het huidige heemhuis. De gemeente verwierf na een langlopend huurcontract het pand dat in samenwerking met de kringleden werd omgebouwd tot een volwaardig museum.

Op 28 april 2000 na meer dan twee jaar intense arbeid, vooral naar de inrichting van het museum, werd dit plechtig geopend en was meteen een zeer groot succes. De volgende jaren bloeide het museum open tot een vaste waarde als een van de meest toeristische attracties van onze gemeente. Op een bepaald moment overschreed het bezoekersaantal meer dan 3.500 personen. Vele activiteiten en thematentoonstellingen, lezingen, opzoekingswerk, genealogie, onderstreepten mee het succes van het Arendonkse Heemhuis dat een begrip is geworden in onze gemeente. De ontmoetingsruimte heeft gedurende al die jaren vele gezellige momenten en activiteiten in de gemeente mee

helpen ondersteunen. De vergaderruimte, genealogische en folkloristische bibliotheek hielp en ondersteunde veel opzoekwerk van studenten en heem- en familiekundigen.

Het archief herbergt en bewaart een enorme schat van het collectieve geheugen van onze gemeente. Momenteel is de heemkring nog steeds actief op de verschillende domeinen die hierboven beschreven werden (heemmuseum, genealogie, archiefbewaring, publiceren artikels en jaarboeken, organiseren thematentoonstellingen, deelname initiatieven Heemkunde Vlaanderen en Erfgoedcel Noorderkempen,...)

3. Toekomstvisie

A. Een nieuw museum

1. Waarom een nieuw heemmuseum

Ons museum, zoals het nu bestaat, werd geopend op 28 april 2000. Het was in feite de tweede versie van het museum. Het allereerste Arendonkse heemmuseum werd immers geopend op 28 maart 1983 op de zolder van het gemeentehuis.

Sinds de opening in 2000, op de huidige locatie aan het Molenwiel, is het museum links en rechts wel wat aangepast, maar de grote lijnen zijn sindsdien niet echt meer veranderd. Het huidige museum, zoals het vandaag te bezoeken is, bestaat met andere woorden ondertussen 16 jaar.

Ondanks dat, trekt ons museum elk jaar nog een groot aantal bezoekers. Maar we zien dat dit voornamelijk groepen van buiten Arendonk zijn, aangevuld met verschillende klassen van de Arendonkse scholen.

We zien helaas dat de maandelijkse opening van het museum (laatste zondagnamiddag van elke maand) maar weinig volk trekt. We hebben onze vaste bezoekers, aangevuld met enkele andere bezoekers, maar echt veel volk komt er die zondagnamiddagen niet meer. Dit heeft verschillende oorzaken.

Een eerste punt is het feit dat dat de mensen het museum in haar huidige vorm, ondertussen wel gezien hebben.

Daarnaast zijn ook de onderwerpen die worden getoond, niet meer echt gericht op de generaties voor wie een heemmuseum momenteel interessant kan zijn. We denken dan aan de mensen die met veel plezier terugdenken aan de tijd dat ze in Arendonk opgroeiden of er werkten of woonden. Een lokaal heemmuseum is voor vele bezoekers echt interessant wanneer er zaken worden tentoongesteld die voor hen herkenbaar zijn en die zijn kunnen linken aan hun kinder- of jeugdijaren of aan plaatsen waar ze woonden of werkten. De huidige collectie is voor velen niet meer herkenbaar omdat ze dateert van eind 19° - begin 20° eeuw.

Tenslotte voldoet ons huidig museum niet meer aan de standaarden van een modern museum, waardoor een jonger publiek bij voorbaat dreigt af te haken. Een modern museum moet zorgen voor interactiviteit en een multimediale presentatie van haar onderwerpen. Dit ontbreekt momenteel volledig in ons museum. Behoudens 1 tv-scherm waarop een film wordt getoond, is de rest van de tentoonstelling statisch. Door in te

zetten op het gebruik van digitale technieken hopen we niet alleen meer leven in ons museum te krijgen, maar tevens een jonger publiek warm te maken voor heemkunde en onze plaatselijke geschiedenis. Dit kan helpen in het aantrekken van nieuwe (jongere) leden en personen die zich willen engageren binnen onze kring.

2. Invulling nieuw heemmuseum

We hebben lang en veel vergaderd over de invulling van het nieuwe museum. Er werd nagedacht over enerzijds de onderwerpen die we willen tentoonstellen en daarnaast de manier waarop we dit willen doen.

Welke onderwerpen ?

Nadenken over, en vooral beslissen welke onderwerpen aan bod moesten komen in het nieuwe museum bleek een moeilijke en soms gevoelige materie te zijn. Iedereen had wel zijn of haar favoriete zaken waaraan niet getornd kon worden. Uiteindelijk is er een lijst weerhouden (zie verder) waarmee we aan de slag willen. Maar alvorens te beslissen wat wel en wat niet mocht blijven, werd nagedacht over enkele algemene principes.

We vroegen ons om te beginnen af hoe we ons van andere heemmusea zouden kunnen onderscheiden. Daarom werd beslist dat de focus in de eerste plaats op zeer typische Arendonkse onderwerpen zou moeten liggen. Zaken die in andere heemmusea ook te zien zijn (v.b. : oude landbouwkundige werktuigen) hebben geen toegevoegde waarde voor het nieuwe museum.

Tweede vraag die we onszelf stelden, was het doelpubliek dat we willen aantrekken. Zoals hoger uiteengezet mikken we op een verjonging van ons publiek. Door de collectie te "verjongen" hopen ons "ouder" publiek (60+) aan te vullen met 40-plussers en ook de generaties daaronder warm te maken voor heemkunde door in te zetten op het gebruik van moderne, digitale presentatietechnieken.

Concreet wil dat zeggen dat onderwerpen, en vooral dan foto's met personen en gebouwen van begin 20^e eeuw (en die nu niet meer leven of bestaan) plaats zullen ruimen voor meer herkenbare zaken voor hierboven aangehaalde generaties.

Eenmaal deze principes duidelijk waren, zijn we beginnen brainstormen over welke onderwerpen enerzijds interessant zouden zijn en anderzijds waarover we voldoende materiaal hebben om mee aan de slag te gaan. Uiteindelijk werden 3 groepen onderwerpen weerhouden :

● De sigarennijverheid

Hoewel de sigarennijverheid niet echt overeenkomt met onze eerdere aangehaalde principes voor het nieuwe museum (de nijverheid is compleet verdwenen uit ons dorp, nog weinig mensen die in de nijverheid werkten leven nog,...) was iedereen akkoord om de sigarenindustrie als 1 van de 3 pijlers uit te werken in het nieuwe museum. Deze keuze is vooral gemaakt op basis van het geschiedkundige belang van deze industrie voor ons dorp. Daarnaast bezit onze heemkring zoveel materiaal over de sigarennijverheid en is er ook heel wat kennis en know-how hierover aanwezig dat dit zeker verantwoord kan worden.

De sigarennijverheid zal in verschillende thema's belicht worden :

- De ambachtelijke productie van sigaren
- De industriële productie van sigaren
- Een interactieve plattegrond van Arendonk met aanduiding van de plaatsen waar ooit een sigarenfabriek heeft gestaan
- Een overzicht van de Arendonkse fabrikanten

● Arendonkse geschiedenis en gebruiken

Dat een heemkundig museum zich richt op de plaatselijke geschiedenis en gebruiken is de evidentie zelve. Er is uiteraard niets zo typisch voor een heemmuseum dan de eigen plaatselijke geschiedenis. Voor de onderwerpen hebben we gekozen om de echte geschiedenis een plaats te geven, maar daarnaast ook de meer recente geschiedenis te gebruiken omdat dit de onderwerpen zijn die voor vele mensen van nu herkenbaar zijn.

Volgende onderwerpen willen we uitwerken in het gedeelte over geschiedenis en gebruiken :

- De valkerij
- De tram in Arendonk
- Sint Katrina zingen
- Arendonk dialect
- Bemdfestival
- Vrijkermis
- de Gilde
- De Wereldoorlogen in Arendonk

3. APIK's (Arendonkse Personen In de Kijker)

De derde pijler willen we opbouwen rond personen. We willen hierbij de mensen in de kijker zetten die iets voor Arendonk betekenden of in ons dorp zeer gekend zijn voor velen, maar daarnaast willen we ook de Arendonkse BV's van nu een plaats geven. We hebben elk jaar immers nogal wat bezoekers van buiten ons dorp, en dan is het leuk te kunnen meegeven dat heel wat bekende Vlamingen hun roots in Arendonk hebben.

Deze mensen krijgen dus een plaats in het nieuwe museum :

- Remi Lens
- Louis Van Gorp
- Gebroeders Van Eyck
- Rik van Steenberg
- Ben Segers
- Chris Willemsen
- Herwig Ilegems
- Bartel Pegh
- Dokter Deroissart
- Jos van Diktus
- Gebroeders Janssens

Een nieuwe inrichting

● Een nieuw onthaal

Bij het binnenkomen van de museumruimte zal het bureau van de sigarenfabriek P.P. Rubens in de Torenstraat worden nagebouwd. Deze fabriek wordt binnenkort definitief gesloten en afgebroken en we hebben met de eigenaar afgesproken dat we het meubilair uit de directeurskamer mogen hebben voor ons museum. Dit zal de enige gesloten ruimte zijn binnen het nieuw museum. Eenmaal men deze kamer verlaat, komt men in de nieuwe museumruimte.

● Een "open" museum

In de eerste plaats zullen we de ganse inrichting van het huidige museum verwijderen. Concreet zullen alle tussenschotten verdwijnen en willen we inzetten op een "open" museum.

Eens men het museum betreedt zal men dus zicht krijgen op een grote open ruimte. We willen zo weinig mogelijk hoge "obstakels" in het museum aanbrengen omdat deze het open zicht kunnen belemmeren.

Het materiaal zal worden tentoongesteld in 2 soorten tafels die enkel qua afmetingen van elkaar verschillen. De tafels zijn makkelijk combineerbaar zodat ze modulair kunnen gekoppeld worden al naargelang de hoeveelheid materiaal die per onderwerp tentoongesteld wordt.

Het materiaal zal niet "lineair" worden opgesteld. Concreet houdt dit in dat alle onderwerpen kris-kras door elkaar zullen worden getoond, verspreid over de ganse oppervlakte van het museum. Om toch enige structuur in de tentoonstelling te krijgen willen we werken met het idee van een "metrokaart". Op dergelijke kaart worden met kleuren de verschillende routes weergegeven. We willen werken met 3 kleuren (voor elke grote categorie 1 kleur (sigaren, geschiedenis en gebruiken, APIK's). Op die manier kunnen mensen een traject volgen dat ze willen. Ze lopen kris-kras door het museum maar ze volgen toch een bepaald traject.

Om deze werkwijze duidelijk te maken, zal het eerste onderwerp, bij het betreden van het museum vanuit de directeurskamer, dat van de tram in Arendonk zijn. We geven hier wat uitleg over de geschiedenis van de tram in ons dorp en tegelijkertijd kunnen we uitleggen hoe de mensen een traject dat ze willen volgen binnen het museum kunnen kiezen.

Naast de tafels zal er 1 grote glazen box worden gebouwd die langs alle kanten te bekijken is en waarin we het materiaal van de Gilde willen tentoonstellen. Gezien de grote waarde van deze goederen (zowel historisch als geldelijk) willen we dit achter glas doen. Door gebruik te maken van glas, behouden we het open karakter van het museum.

Tenslotte willen we maximaal gebruik maken van de grote lange muren van het museum. Hierop willen we bepaalde onderwerpen op grote panelen weergeven. De rode draad op deze panelen zullen de verschillende sigarenfabrikanten zijn die ons dorp gekend heeft.

● Een interactief museum

We willen qua presentatie zoals gezegd inzetten op een modern, multimediaal museum. Zoals hoger aangehaald willen we ook volop de kaart van het digitale trekken. Dit zullen we doen op verschillende manier.

In de eerste plaats door gebruik te maken van de erfgoed-app van Erfgoed Vlaanderen. Deze app is door Erfgoed Vlaanderen ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan de heemkringen. Wij hebben de opleiding gevolgd om met deze app te werken en deze

zelf vorm te geven. Concreet wil dit zeggen dat mensen met hun smartphone op een interactieve manier met bepaalde onderwerpen zullen kunnen kennis te maken (filmpjes starten en bekijken, extra informatie opvragen, details uit een schilderij uitvergroten en bekijken,...)

Omdat niet alle bezoekers een smartphone bezitten willen we zelf 10 tablets aanschaffen die de mensen bij het binnenkomen in bruikleen kunnen krijgen om op die manier met de extra informatie te kunnen kennismaken.

We willen ook bij verschillende onderwerpen via beamers filmmateriaal projecteren op muren of tafels zodat mensen niet enkel naar foto's moeten kijken.

- Een duidelijke, eenvormige vormgeving

Tenslotte zal voor de presentatie van al het materiaal een draaiboek met vaste voorschriften worden opgesteld zodat alles op een eenduidige manier en steeds op dezelfde manier zal worden gepresenteerd (zelfde lettertype, zelfde kleuren, ...) Hiervoor werd Koen Elsen (grafisch vormgever) bereid gevonden dit op vrijwillige basis voor onze heemkring uit te werken en te begeleiden. Hij is ook degene die enkele jaren geleden onze nieuwe huisstijl en ons logo ontwikkelde. Alles zal in dezelfde lijn dus verder worden uitgewerkt voor een professionele presentatie van de onderwerpen.

De herinrichting concreet (timing, wie, ...)

Enmaal de financiering rond is en we zekerheid hebben dat we het nieuwe museum daadwerkelijk kunnen realiseren, willen we vanaf januari 2017 de deuren van het museum voor onbepaalde duur sluiten. We hopen uiterlijk in september 2017 dan terug open te gaan. Een definitieve datum is dit niet omdat we hoofdzakelijk afhankelijk zijn van onze vrijwilligers en het moeilijk in te schatten is hoeveel tijd een en ander in beslag zal nemen.

Naast onze vrijwilligers, hopen we opnieuw beroep te kunnen doen op de mensen van de gemeentelijke diensten om ons te helpen bij de zaken die een meer professionele aanpak vergen.

Zeer belangrijk voor ons is ook de samenwerking met onze burens van het CDO (het vroegere DONA). Met de directie werd al samengezeten om te kijken of de jongeren die hier in deeltijds onderwijs hun opleiding volgen, mee kunnen ingezet worden. De mensen van het CDO waren hierover zeer enthousiast en zij hebben toegezegd mee te willen helpen met o.a. het maken van de tafels voor het museum. Op deze manier vervult onze kring ook een bepaalde sociale functie en wordt het nieuwe museum een werk van velen en krijgt het een ruimer draagvlak. Voor de stand van de Valkerij zal ook samen worden gewerkt met de huidige club van Arendonkse valkeniers.

B. Herinrichting ontmoetingsruimte

1. De functies van de ontmoetingsruimte

Naast het museum en ons archief is onze ontmoetingsruimte een derde belangrijke pijler van het Arendonkse heemhuis in zijn geheel. De ruimte heeft verschillende functies.

1. café

in de eerste plaats doet ze dienst als gewone “cafeteria” op momenten dat het heemmuseum open is of wanneer er groepen op afspraak het museum komen bezoeken en na hun bezoek nog iets willen eten of drinken.

Ook wanneer de heemkring deelneemt aan “externe” evenementen zoals de jaarlijkse Schakel of de Erfgoeddag, doet de ontmoetingsruimte dienst al café.

2. Tentoonstellingsruimte

Door de nodige faciliteiten zoals geluid en beamer met groot scherm, wordt de ruimte ook veel gebruikt om film- en fotomateriaal te tonen aan het grote publiek. Hiervan wordt niet enkel door onze kring gebruik gemaakt, maar tevens door externe partijen zoals gemeente en filmclub.

3. Vergaderruimte

Tenslotte zijn er meer en meer verenigingen die hun weg naar onze ontmoetingsruimte vinden om er te vergaderen of evenementen te organiseren. Ook de gemeente maakt van deze ruimte gebruik om elk jaar de nieuwe inwoners van Arendonk te verwelkomen en hen iets te drinken en te eten aan te bieden terwijl ze kunnen kijken naar een kennismakingsfilm over ons dorp.

2. Een noodzakelijke opwaardering

Toch merken we dat de ruimte op dit moment tegen tal van beperkingen aanloopt die we graag willen aanpakken, samen met de herinrichting van het museum.

1. Een nieuwe uitgang voor het museum

Om te beginnen willen we het museum zo inrichten dat de mensen enkel nog het museum kunnen verlaten door langs de ontmoetingsruimte te moeten passeren. We willen hiervoor de huidige raampartij tussen museum en ontmoetingsruimte vervangen door een dubbele schuifdeur. We merken immers dat nogal wat gelegenheidsbezoekers op dit moment bij het verlaten van het museum niet direct zien dat er ook nog iets kan gedronken worden. Door ze verplicht langs de ontmoetingsruimte te sturen hopen we dat meer bezoekers even zullen gaan zitten en iets zullen drinken.

2. Een betere verbinding met het terras

Daarnaast willen we de huidige ramen van de ruimte, die uitkijken op de Vloedlaan vervangen door een schuifraam. Ons heemhuis ligt op een drukke wandel- en fietsroute. Helaas zien momenteel weinig van deze passanten dat ze bij ons even kunnen halt houden. Door een schuifraam die we kunnen openzetten bij goed weer, zou dit meer mensen naar binnen moeten lokken. Daarenboven zouden we zo een directe toegang tussen het gelegenheidsterras voor het heemhuis (zoals dat oa tijdens de Schakel wordt gebruikt) en de toog creëren. Dit lost heel wat problemen op met de bediening van de mensen op het terras omdat men nu moet omlopen via de hoofdingang.

3. Ruimte voor tijdelijke tentoonstellingen

Maar bovenal willen we de ontmoetingsruimte een upgrade geven zodat we deze optimaal kunnen inzetten voor tijdelijke thematentoonstellingen. Door een nieuwe verlichting, die voornamelijk uit spots zal bestaan, en door de investering in een paar goede geluidsboxen willen we een expo-ruimte creëren waar tijdelijke tentoonstellingen optimaal kunnen gegeven worden.

Door de thematentoonstellingen weg te houden uit het museum, kan de collectie die daar wordt getoond op een duurzame manier gepresenteerd worden zonder dat er om de zoveel tijd moet geschoven of veranderd worden.

Door een goede ruimte, die optimaal is ingericht op tijdelijke tentoonstellingen, willen we in de toekomst maximaal onze collectie, die geen plaats heeft in het museum,

delen met het grote publiek. We hebben tal van materiaal in onze archieven en depot, die nu niet aan bod komen door een gebrek aan een geoptimaliseerde ruimte om deze tentoon te stellen. Dit willen we verhelpen door de ontmoetingsruimte mee te moderniseren.

Door de ontmoetingsruimte aan te passen en verder te moderniseren zou deze investering niet enkel de heemkring ten goede komen, maar ook andere verenigingen die van de ruimte gebruik willen maken om iets te organiseren of te vergaderen.

4. Wat na de realisatie van het nieuwe museum ?

A. Verdere uitbouw van onze kring

Een nieuw museum inrichten is 1 ding, maar onmiddellijk stelt zich dan ook de vraag : “en wat na de opening van dit nieuwe museum”. We willen het nieuwe museum als basis gebruiken om andere aspecten van onze heemkring verder uit te bouwen.

In de eerste plaats gaan we ervan uit dat we meer bezoekers zullen aantrekken. We hopen dat hierdoor meer mensen interesse krijgen voor heemkunde en de werking van onze kring. Indien we daarin slagen, kan dit een positieve impuls zijn voor de verdere uitbouw van de actieve werking van onze heemkring. Want naast het museum, zijn er nog tal van andere domeinen waarrond gewerkt wordt in onze kring : opzoekwerk en schrijven van artikels en jaaruitgaven, genealogie, beheer archief (zowel op papier als digitaal), straatnamencommissie,...

We hopen door het aantrekken van nieuwe leden ook nieuwe actieve bestuursleden te rekruteren zodat het voortbestaan en verdere uitbouw van onze kring verzekerd zal zijn.

B. Samenwerking met het onderwijs

Naast de samenwerking met CDO voor de opbouw van het museum, willen zij ook kijken of zij bepaalde nieuwe cursussen zouden kunnen organiseren zoals een cursus sigaren maken. Dit zou mooi aansluiten bij een van de 3 pijlers van ons museum. Hieromtrent is er ook vraag van Heemkunde Vlaanderen. Zij willen inzetten op het behoud van immaterieel erfgoed zoals het sigaren maken. Binnen onze kring kunnen wij dergelijke opleiding niet garanderen of organiseren. Maar door een samenwerking met het onderwijs, worden hier wel mogelijkheden geschapen.

Maar heemkunde Vlaanderen heeft ook bepaalde pakketten om heemkunde toegankelijk te maken voor leerlingen van zowel lager als middelbaar onderwijs. Het nieuwe museum zou een mooi aanknopingspunt kunnen zijn om naar de toekomst ook een samenwerkingsverband uit te werken met de Arendonkse scholen om ook daar de leerlingen warm te maken voor heemkunde en plaatselijke geschiedenis. Het inzetten van multimedia, dat nauw aansluit bij de leefwereld van hedendaagse jongeren, zal hier zeker een stimulans zijn.

C. Samenwerking met Toerisme

Een nieuw museum zou ook een mooi initiatief kunnen zijn om bepaalde programma's uit te werken met de mensen van Toerisme Arendonk en VVV om het museum als troef uit te spelen om buiten Arendonkse mensen te overhalen ons dorp te bezoeken.

D. Thematentoonstellingen

Zoals hoger reeds uiteengezet zou een vernieuwde ontmoetingsruimte meer mogelijkheden geven om tijdelijke thematentoonstellingen te organiseren. Dit willen we in de eerste plaats doen met tal van materiaal dat nu aanwezig is in ons archief en ons depot, maar die tot op heden nog niet aan bod zijn gekomen.

Maar de vernieuwde ruimte zou ook kunnen opengesteld worden naar andere verenigingen of organisaties wanneer zij een thematentoonstelling zouden willen organiseren. We denken hierbij aan een vereniging die x-aantal jaar bestaat en hieromtrent iets wil doen maar niet de geschikte ruimte heeft. Ook een samenwerking met de academie zou hiervoor kunnen aangegaan worden.

5. Koken kost geld

A. Visie op de financiering

Na bijna 2 jaar van brainstormen en concrete uitwerking van het nieuwe museum, is de belangrijkste fase voor de realisatie van onze plannen de financiering ervan.

Zonder een garantie dat er voldoende fondsen zullen zijn voor de volledige realisatie van dit project, kunnen en willen we niet beginnen aan de concrete realisatie. Dit project is dermate groot van opzet dat het niet realiseerbaar is zonder de nodige financiële garanties.

Dit project is dermate opgebouwd en samengesteld dat het onmogelijk is, bij gebreke aan een volledige financiering, slechts een deel ervan te realiseren. Ook het realiseren in fases van de herinrichting is niet mogelijk, gezien de samenhang van het geheel en oa. de presentatie ervan in de drie grote topics (sigarennijverheid, geschiedenis en gebruiken en APIKS).

Met andere woorden : indien wij tot de vaststelling komen dat er niet voldoende fondsen gevonden worden, zal het project helaas afgeblazen worden. Dit willen we uiteraard vermijden omdat we echt geloven in de impact van het nieuwe heemhuis op de toekomst van onze kring en de afstraling op o.a. onderwijs en toerisme. (zie hoger).

Maar niet alleen zou het een gemiste kans zijn naar de toekomst toe : het niet kunnen realiseren van de vernieuwing dreigt ook een negatieve invloed te zullen hebben. Er zullen immers steeds minder bezoekers aangetrokken worden, minder mensen zullen interesse tonen in heemkunde waardoor minder gebruik zal gemaakt worden van onze faciliteiten zoals archief en genealogische bibliotheek. Tenslotte zal ook onze kring dreigen terug in een moeilijke periode te verzeilen qua werving van mensen die de kring mee verder willen uitbouwen en vorm geven zodat de conservatie van het Arendonkse heemgoed uiteindelijk dreigt stil te vallen en verloren te gaan.

B. Eigen middelen

Onze eigen middelen zijn helaas niet toereikend om een en ander te kunnen financieren. Ons jaarlijks budget hangt grotendeels af van de lidgelden (5 euro voor het eerste jaar en 20 euro vanaf het tweede jaar). Deze gelden gaan volledig op in initiatieven naar onze leden (3 keer per jaar een ledenblad en een eindejaarsuitgave, het organiseren van lezingen en voordrachten waar zij gratis binnen mogen,...)

Daarnaast zijn er nog subsidies vanuit de gemeente en de Erfgoedcel Noorderkempen, maar deze worden aangewend voor o.a. de instandhouding van de archieven (kasten, zuurvrije verpakkingsmaterialen, aankoop en onderhoud IT-materiaal voor digitalisatie,...)

C. Inbreng gemeente Arendonk

Gezien de hoegrootheid van de geraamde kosten, willen we een beroep doen op de tussenkomst van de gemeente Arendonk.

Gezien we geen andere optie zien dan de volledige en gelijktijdige realisatie van het ganse project, vragen we de gemeente het gehele bedrag te willen voorzien.

Het spreekt evenwel voor zich dat we ook de nodige subsidie-aanvragen zullen indienen, waarbij we, bij toekenning van deze subsidies, deze gelden zullen terugstorten aan de gemeente.

D. Subsidies

Momenteel lopen er 2 projecten inzake eventuele subsidies.

Dankzij de ondertekening van de toetredingsconvenant door de gemeente enkele jaren geleden, kunnen we aanspraak maken op subsidies vanuit de Erfgoedcel Noorderkempen. Tijdens een recent gesprek hieromtrent is ons beloofd dat dit op de begrotingsagenda voor 2017 zou geplaatst worden. Het valt dan ook te verwachten dat hier fondsen zullen toegekend worden.

Daarnaast zal er een aanvraag worden ingediend bij de Provincie Antwerpen. Uiteraard hebben we momenteel geen zicht op de al dan niet toekenning van deze subsidie en de hoegrootheid ervan. Uit het reglement blijkt wel dat de subsidie tot maximaal 50% van het geïnvesteerde bedrag kan oplopen. Een maximale tussenkomst van om en bij de 25.000 euro is dus theoretisch mogelijk. Ook de mensen van Erfgoedcel Noorderkempen zouden bij hun besprekingen met de provincie de herinrichting van het museum mee bespreken en ondersteunen.

E. Crowd Funding

Tenslotte willen we geld inzamelen bij het grote publiek en het bedrijfsleven via een crowd funding project. Hieromtrent werd en studiedag gevolgd om na te gaan of dit een haalbare piste is voor een organisatie als de onze en hoe we dit dan concreet moeten aanpakken.

Tijdens de studiedag bleek dat crowd funding inderdaad een goed instrument is om geld op te halen bij het publiek zodat we dit zeker willen uitwerken.

Maar het gaat ons niet enkel om het ophalen van het geld, maar vooral ook om het creëren van een band met het publiek.

Bij crowd funding is het immers zo dat het publiek iets wordt terug gegeven in ruil voor hun bijdrage. Hierdoor voelen de mensen zich betrokken bij de realisatie van het nieuwe museum en worden ze voor een stukje "eigenaar" van het heemkundig erfgoed van onze gemeente.

De concrete invulling van dit project moet momenteel nog verder worden uitgewerkt. Bovendien moet het gezien worden als een "aanvulling" of "surplus" bij het hoofdbedrag dat we hopen te vinden via tussenkomst van de gemeente en subsidies. Indien daar de nodige fondsen niet worden gevonden, heeft het weinig zin een crowd funding project uit te werken.

6. Begrotingsraming

1. Inrichtingswerken gebouw	
Schuifraam ontmoetingsruimte naar buiten	€ 1.500,00
Tweede veiligheidsuitgang	€ 1.000
Ontvangst en inkom via oud bureel sigarennijverheid PP Rubens	€ 1.750
Glazen kooi	€ 2.500
Verbouwing toegang ontmoetingsruimte naar museum	€ 750
Isolatie dak ontmoetingsruimte en vergaderruimte	€ 1.500
Diverse aanpassingswerken inkom en vloerwerken	€ 2.000
2. Meubilair en inrichting	
Zelf aan te maken kasten met recuperatie glas van de bestaande kasten	
Kleine tafels 25 x 80	€ 2.000
Grote tafels 10 x 120	€ 1.200
Ladenboxen 3 x 450	€ 1.350
Andere kasten en tentoonstellingsmateriaal diversen	€ 2.000
Kaarthouders kasten (250 st. *5,52 € per stuk)	€ 1.380
Verlichting	€ 20.000
3. Schilderwerken en verfraaiing	
Materiaal schilderwerk, verf, e.a.	€ 1.000
Bekleding wanden fotobehang	€ 2.500
4. Electriciteit en beveiliging	
Aanpassingswerken electriciteit	€ 2.500
Inbraakalarm Nestcam 3x	€ 600
Brandalarm Nest Protect Rook en CO melder 6x	€ 714

IT en geluid	
iPads mini 10x	€ 4.390
Beamers 4 x PHILIPS PICOPIX 4935	€ 2.276
Optimalisatie geluidsinstallatie ontmoetingsruimte	€ 1.500
2 aankondigingsschermen ontmoetingsruimte	€ 900
6. Onvoorzien werken en aanpassingen	
Diversen	€ 2.500
Totaal	€ 57.810